

що вони не є «самотнім островом»; навчання батьків щодо важливості постійного пошуку діалогу з дитиною, аналізу причин проблем та допомога у їх подоланні; дозування навчання, запобігаючи «школотоксикозу»; допомога дитині самостійно оцінювати свої успіхи та досягнення, без «прив'язування» до шкільної оцінки; підтримка конструктивного ставлення до школи та поваги до вчителів. Єдиним свідченням правильності процесу навчання є щастя дитини (Монтесорі М., 1913).

УДК 613.865/.8676616.003.96-057.875

В'юн В. В.

Харківський національний медичний університет (м. Харків)

Медико-психологічна підтримка лікарів-інтернів в сучасних умовах

Надання якісної медичної допомоги населенню, серед іншого, забезпечує наявність достатньої кількості висококваліфікованих кадрів. Існує широкий спектр тверджень щодо взаємозв'язку професійного рівня медичного персоналу, стану його освіченості, виявлення мотиваційної ролі освітніх процесів як регулятора підвищення якості медичної допомоги.

Нами з метою розроблення системи медико-психологічної підтримки в період професійної підготовки фахівця було проведено комплексне обстеження 256 лікарів-інтернів Харківського національного медичного університету, обох статей, у віці 23—30 років

Аналіз феномена розладів адаптації лікарів-інтернів до професійної діяльності дозволив нам виокремити основні типи дезадаптивних реакцій: астеничний, дисфоричний, антоно-апатичний, тривожно-депресивний, аддиктивний та психосоматичний.

Нами розроблено систему медико-психологічної підтримки в період професійної підготовки фахівця, що передбачає поетапне введення психотерапевтичних методик залежно від індивідуальних особливостей інтернів і змістовної частини психотерапії. До складу вищевказаної програми входять такі психотерапевтичні методики: Рациональна психотерапія (класичний варіант Дьюбуа), спрямована на мобілізацію захисних сил особистості, на розкриття патогенетичної суті конфлікту, що визначає запуск реакції дезадаптації, спрямована робота з ресурсами для підвищення рівня адаптації, на регенерацію особистісної активності, нормалізацію системи емоційно-вольового реагування, зміну системи відносин, аналіз і корекція копінг-стратегій.

Особистісно-орієнтована психотерапія (Карвасарський Б. Д., Інсурина Г. Л. і Тишлаков В. А., 1994), спрямована на розкриття і перероблення внутрішнього психологічного конфлікту і корекцію неадекватних особистісних відносин.

Когнітивно-біхевіоральна психотерапія (модифікація Бека — Еліса), спрямована на формування адекватної самосвідомості, навчання аналізувати типи, стресові ситуації; складати плани діяльності з використанням правил складання афірмацій і напрацювання навичок поведінки в них. Психосвітні тренінги (Марута Н. О., Кожина Г. М., Коростій В. І.), які включали в себе використання інформаційних модулів, тренінгів позитивного самосприйняття, формування комунікативних вмінь і навичок, розв'язання проблем міжособистісної взаємодії та проблемно-орієнтованих дискусій.

У процесі роботи було використано аутогенне тренування, яке застосовувалося нами в різних модифікаціях залежно від особливостей особистісного реагування лікаря-інтерна. Зокрема, у разі домінування тривожних радикалів

ми використовували модифікацію Клейнзорге і Клумбіеса, спрямовану на непоширення тривожної симптоматики, активацію захисних психологічних механізмів; у разі яскраво вираженої астенизації застосовували психотонічний варіант Шогамі А. М. — Мировського К. І., спрямований на підвищення самооцінки й адекватного сприйняття оточуючих, купірування астеничної симптоматики.

Необхідно зауважити, що ефективність психотерапевтичного впливу можлива лише в поєднанні із заходами організаційного та педагогічного плану.

Результати трьохрічного катamnестичного спостереження свідчать про високу ефективність запропонованої системи медико-психологічної підтримки. Під час її проведення реакції дезадаптації в лікарів-інтернів у період адаптації до професійної діяльності спостерігалися вірогідно рідше.

УДК 616.89 + 615.851.6 + 159.9

Вязьмітінова С. О.

Харківська медична академія післядипломної освіти

(м. Харків)

Принципи організації медико-психологічної допомоги учасникам бойових дій в санаторно-курортних умовах

Медико-психологічна реабілітація — це комплекс лікувально-профілактичних, реабілітаційних та оздоровчих заходів, спрямованих на відновлення психофізіологічних функцій, оптимальної працездатності, соціальної активності осіб, які постраждали внаслідок участі в АТО. Психогенні розлади у військовослужбовців займають особливе місце у зв'язку з тим, що можуть мати віддалені наслідки. Цим визначається необхідність проведення всіх можливих заходів відповідного лікування і медико-психологічної реабілітації. З метою відновлення соціальної активності, працездатності учасників бойових дій на базі санаторно-курортних закладів створюються Центри (відділення) медико-психологічної реабілітації, які є структурним підрозділом цього закладу.

Основними завданнями Центру (відділення) є :

1. Максимально можливе відновлення рівня здоров'я, рівня соціального функціонування й якості життя учасників бойових дій за допомогою лікувально-профілактичних, реабілітаційних та оздоровчих заходів.

Проведення курсового відновного лікування та реабілітації хворих за допомогою комплексу медико-психологічних, психотерапевтичних, природних, преформованих, медикаментозних та немедикаментозних заходів.

Психотерапевтична та медико-психологічна допомога особам, які постраждали внаслідок участі в АТО: психокорекція наслідків невротичних розладів, реакцій на стрес і реакцій дезадаптації.

Психотерапевтична та психологічна корекція субкомпенсованих особистісних реакцій та наслідків неврозподібних станів у хворих на органічні ураження головного мозку.

Розроблення та впровадження комплексів психологічного розвантаження для осіб, які постраждали внаслідок участі в АТО.

У Центрі (відділенні) медико-психологічної реабілітації мають бути створені всі умови для своєчасного надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги. Працівники Центру, тобто лікарі-психологи, лікарі-психотерапевти забезпечують застосування сучасних методів та методик діагностики, психодіагностичних, психотерапевтичних, психокорекційних, соціореабілітаційних програм.